

- розроблення стратегії цифровізації, де заклади освіти та наукові установи повинні створювати комплексні програми цифрового розвитку, які включають навчання персоналу, підтримку інновацій та розбудову цифрової інфраструктури;

- підвищення цифрової грамотності науковців і викладачів, впроваджуючи навчальні курси, вебінари та тренінги для покращення цифрових навичок викладачів і дослідників;

- розвиток відкритої науки, де активне використання відкритих освітньо-наукових інформаційних систем сприятиме підвищенню якості наукових матеріалів і збільшенню доступності знань;

- автоматизація та інтеграція цифрових рішень, а саме інтеграція наукових платформ, навчальних середовищ та інформаційних систем, що допоможе спростити роботу дослідників і викладачів;

- підвищення академічної доброчесності, тобто навчати студентів і викладачів навичкам критичного мислення для оцінки наукових даних, зокрема необхідно впроваджувати системи перевірки плагіату.

Враховуючи вище подане можна зробити висновок, що впровадження цифрових інструментів у науково-освітній діяльності є складним, багатогранним, але необхідним процесом, який потребує комплексного підходу та врахування багатьох факторів. Успіх цього процесу залежить від готовності долати виклики та розв'язувати проблеми, що виникають.

Список використаних джерел:

1. Гуревич Р.С., Гордійчук Г.Б., Коношевський Л.Л., Коношевський О.Л., Соловей В.В. Використання інформаційних ресурсів у професійній підготовці майбутніх учителів: досвід, проблеми, перспективи. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. Випуск 65. 2022. С. 5-20, doi: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2022-65-5-20>.

2. Дослідження цифрових навичок українців. Третя хвиля. URL: <https://osvita.diiia.gov.ua/research>.

3. Звіт за результатами проведення першого циклу моніторингу сформованості інформаційно-цифрової компетентності вчителів закладів загальної середньої освіти м. Києва. 2024. 24 с. URL: https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/Zvit_I_Etap.pdf

4. Іванова С. М., Кільченко А. В. Науково-технологічна політика цифрової трансформації освіти і науки: зарубіжний досвід. Інформаційні технології в освіті та науці: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., м. Мелітополь, 10-11 черв. 2021 р., Мелітополь: МДПУ імені Богдана Хмельницького, 2021. С. 52-56. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/727344>.

5. Морзе Н.В., Базелюк О.В., Воротнікова І.П., Дементієвська Н.П. та ін. Опис цифрової компетентності педагогічного працівника. Електронне наукове фахове видання "Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету". 2019. С. 1–53, doi: <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2019s39>.

6. Сисоєва С. Цифровізація освіти: педагогічні пріоритети. *Освіта і суспільство*. 2021, № 10-11, С. 8-9. URL: https://naps.gov.ua/ua/press/about_us/2545/.

7. Спірін О. М., Іванова С. М., Франчук Н.П., Кільченко А.В. Основні складники цифрової компетентності наукових і науково-педагогічних працівників. *Вісник Кафедри ЮНЕСКО Неперервна професійна освіта XXI століття*, 2(10). С. 91-103, doi: [https://doi.org/10.35387/ucj.2\(10\).2024.0007](https://doi.org/10.35387/ucj.2(10).2024.0007).

8. Франчук Н.П. Цифрові дослідницькі технології: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Теорія і практика використання інформаційних технологій в умовах цифрової трансформації освіти» (Київ, 19 – 20 червня 2024 року). С. 229-232. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/45887>.

Шиненко М.А.

Інститут цифровізації освіти НАПН України,

ДО ПИТАННЯ МОНІТОРИНГУ ЦИФРОВИХ СИСТЕМ ПІДТРИМКИ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ

Сьогодні важливо усвідомлювати особливу роль моніторингу цифрових процесів у системі освіти для її успішної цифрової трансформації. Адже цифрова трансформація стала головним пріоритетом для тих організацій, що хочуть залишатися конкурентоспроможними та задовольняти зростаючі потреби своїх користувачів. Освітня галузь сьогодні потребує системного підходу до цифровізації оскільки має пропонувати користувачам та здобувачам освіти різноманітні послуги, в тому числі й цифрові. Все це передбачає використання різних технологій і платформ, починаючи від автоматизації ручних процесів до створення нових цифрових продуктів і послуг. Критична роль моніторингу для успішної цифрової трансформації також стає все більш важливою. По суті це означає, що цифрова трансформація повинна гарантувати, що всі цифрові інструменти добре працюють разом.

Останні роки ми спостерігаємо значний поступ у використанні цифрових технологій у освіті, що було пов'язано з часами ковід-карантину, а також воєнним часом в Україні. І така тенденція до використання та нарощування технологій у освітньому процесі зберіглась. Тому і контролювати процеси впровадження цифрових технологій у освіту стає все більш актуальним. Мова йде по системний моніторинг цифровізації освіти загалом.

Отже, цифрова трансформація — це не лише впровадження нових технологій, а стратегічний підхід до модернізації галузі, в основі якого лежить моніторинг та інтеграція цифрових засобів та технологій, зміна підходів до навчання, формування необхідних цифрових навичок у освітян [1; 2].

Щоб розібратись у питаннях організації моніторингу цифрових процесів у будь-якій галузі, варто зупинитись на основній стратегії такого моніторингу. Вважається, що середньому 87,5% стратегій цифрової трансформації зазнають невдачі. Таке відбувається тому, що цифровізація – це довгостроковий план, який готує основу для того, щоб організації та системи могли набути певний досвід завдяки використанню нових технологій. Для освіти це постає значним викликом, оскільки не всі процеси цифровізації здійснюються послідовно, наприклад, навчання вчителів цифровим навичкам значно відстає від розвитку та поступу технологій у світі. Обладнання, що знаходиться у закладах освіти швидко застаріває і не оновлюється вчасно. Існує безліч інших причин, які впливають не на користь цифровізації у освіті. Тому варто звернути увагу на основні стратегічні кроки, що має здійснювати будь-яка організація, а тому числі й заклад освіти, щоб досягати вчасно цілей цифрової трансформації, або бути, принаймні у курсі свого поступу.

Перше важливе правило – це визначення сфер, що потребують удосконалення. Адже регулярний моніторинг ініціатив цифрової трансформації є важливим для того, щоб визначити сфери, які потребують покращення. Для цього необхідно встановлювати та відстежувати ключові показники ефективності, щоб точно визначити області, де вони не досягають цілей продуктивності, і вжити заходів для виправлення [2].

Також необхідно вимірювати прогрес та успіх цифрової трансформації в освіті. І це важливо для системи освіти, щоб вчасно поширювати кращий досвід і вирішувати питання, де є проблеми. А, отже, регулярний моніторинг прогресу та успіху допомагає вимірювати прогрес ініціатив цифрової трансформації та оцінювати їх успішність, освітні установи можуть постійно відстежувати різні показники, щоб визначити, чи досягають вони своїх цілей у цифровізації.

Підтримка рішень на основі отриманих даних є також важливим елементом моніторингу. Моніторинг надає велику кількість даних для прийняття обґрунтованих рішень. Аналізуючи дані інструментів моніторингу, організації можуть отримати уявлення про ключові фактори, які формують їхню стратегію цифрової трансформації. Також постійний моніторинг гарантує надійність і безпеку ваших цифрових систем. Установи та організації можуть виявити потенційні вразливі місця та вжити заходів для їх усунення, перш ніж вони

стануть серйозною проблемою. Це допомагає мінімізувати та знизити ризики кібератак і захистити свої системи, що сприяє підвищенню надійності та безпеки цифрових систем [2].

Список використаних джерел:

1. Kumar, Ramaraju & Ca, Ramarao & Raju, B.M.K & Samuel, Josily & Guddanti, Nirmala & Banda, Sailaja. (2021). Monitoring and evaluation using digital tools. INTERNATIONAL JOURNAL OF AGRICULTURAL SCIENCES. 17. 765-774. 10.15740/HAS/IJAS/17.2/765-774.
2. The Critical Role of Monitoring for a Successful Digital Transformation. URL: https://www.nodinite.com/critical-role-of-monitoring-for-a-successful-digital-transformation/#toc_Supporting_DataDriven_Decisions

Яськова Н.В.

Інститут цифровізації освіти НАПН України

ДЕЯКІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НАУКОВИХ І НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ З ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ТА АКАДЕМІЧНИХ МЕРЕЖ

Нині, цифрова компетентність є невід'ємною складовою професійної діяльності фахівців різних сфер, зокрема науковців та науково-педагогічних працівників. Відкриті освітньо-наукові інформаційні системи (ВОІС) відіграють ключову роль у розвитку цифрової грамотності, забезпечуючи вільний доступ до високоякісних освітніх і наукових матеріалів. Інтеграція цифрових технологій не лише сприяє створенню та поширенню нових знань, а й посилює можливості для міждисциплінарної взаємодії, глобальної співпраці та формування цифрового академічного середовища. Це, своєю чергою, сприяє розширенню цифрових прав та можливостей, підвищенню рівня інформаційної безпеки та ефективності науково-дослідницької діяльності.

Застосування сучасних цифрових технологій та відкритих освітніх ресурсів є важливим чинником розвитку цифрової компетентності, що необхідна для ефективної діяльності в умовах цифрової трансформації суспільства. Електронні соціальні мережі виконують функцію динамічних платформ для професійної взаємодії, обміну знаннями та наукової співпраці, сприяючи формуванню та вдосконаленню цифрових навичок, критичного мислення та інформаційної грамотності. Їх використання дозволяє розширити можливості доступу до актуальної наукової інформації, активізувати міждисциплінарну комунікацію та підвищити ефективність дослідницької та освітньої діяльності.

Варто наголосити, що соціальні мережі сприяють інтеграції науковців у міжнародні академічні спільноти, популяризації наукових досягнень і обговоренню актуальних дослідницьких проблем. Зокрема, електронні соціальні мережі забезпечують оперативний доступ до нових досліджень, підтримують формування міждисциплінарних команд і стимулюють розвиток цифрових навичок, необхідних для ефективної професійної діяльності.

Здійснивши аналіз різноманітних соціальних мереж, опише їх особливості застосування у науковій діяльності. Так, LinkedIn є професійною платформою, орієнтованою на кар'єрне зростання, обмін досвідом та створення наукового нетворкінгу. Платформи ResearchGate та Academia.edu забезпечують дослідникам можливості для публікації наукових статей, обговорення результатів досліджень та оцінки цитованості. Twitter активно використовується для академічних дискусій, анонсування конференцій та обміну актуальними науковими новинами, в той час як Facebook сприяє створенню професійних груп, наукових спільнот і проведенню освітніх заходів. YouTube виступає як відеоплатформа для науково-популярних відео, лекцій, вебінарів і презентацій. Платформи Slack та Discord використовуються для організації командної роботи, створення наукових спільнот та проведення онлайн-зустрічей. Mendeley є бібліографічним менеджером, який допомагає